

Sepulcres megalítics del grup de la plana de Vic explorats en 1928

En els mesos d'agost i setembre de 1928 Mn. Segimond Cunill i altres elements del grup format entorn del Museu episcopal ausetà exploraren dos megalits nous (1) situats a les serres del S. O. de la plana i que poden considerar-se formant part del grup que Colomines-Gudiol anomenen del Moianès (2). Els dos dòlmens nous, coneguts amb els noms de *La Griutera* i *La Caixa del Moro*, es troben en terres del Mas Mirambell, terme de Sta. Coloma Sa Serra, municipi de Castelleir, i disten l'un de l'altre tres kilòmetres. L'altre megalit més proper entre els coneguts és el de L'Espina, a Collsuspina (3).

MEGALIT DE LA GRIUTERA. Molt destruït, manca la llosa de coberta i la de ponent. La seva planta es lleugerament trapezial, de 2,25 m. de llargada per 1,60 d'amplada al tester i 1,45 a l'entrada. La llosa dreta de ponent amida 2,60 m. de llarg, 1,30 d'alçària i 0,26 de gruix; -les altres dues lloses de la testa i entrada tenen les dimensions de l'interior del megalit- diu Mn. Cunill. Està orientat de N. a S. amb una lleugera desviació a l'E. Els vestigis de túmul indiquen un diàmetre de 5,50 m.

Troballes: Els restes d'enterrament es reduïren a unes poques dents. L'adjojar funerari trobat era molt pobre: tres petites rodells de collaret fetes d'os i alguns fragments informes de ceràmica negrosa, pertanyents a vasos diversos petits i sens decorar.

MEGALIT DE LA CAIXA DEL MORO. Situat al trenc de la collada de la serra de la Creueta. La seva forma sembla era aproximadament rectangular allargada, però no es conserva més que una de les lloses laterals i part d'una de les de capçalera, a més d'altra llosa caiguda, la posició primitiva de la qual no és clara. Devia tenir uns dos metres de llargada per 1,30 a 1,40 d'amplada; la llosa principal en peu té quelcom més de dos metres de llarg per un d'alçària. Les nombroses pedres que hi ha rodejant les restes del sepulcre i que formaven part del túmul marquen que aquest devia tenir uns 4,50 m. de diàmetre. L'orientació és de N. a S.

Troballes: Com a restes humanes sols dues o tres peces de dentadura. A més tres rodells de pectuncle, de forma rectangular i triangular, d'uns 5 mm., una vintena de minúscules rodells de pedra blavenca de menys de 3 mm. de diàmetre, altra peça del mateix material de 7 mm., quatre fragments de closca de caragol de 4 a 15 mm. de llargada. De ceràmica sortiren dos petits fragments llisos i altre amb una incisió.

Material dels dos sepulcres al Museu Episcopal de Vic. — J. DE C. S.-R.

Fons de cabanes de can Casanoves. Barcelona

Situació: Darrera mateix de l'hospital de Sant Pau, en el lloc on s'aixecava l'antiga masia anomenada Can Casanoves i tocant el torrent del Seminari.

Descripció: En excavar una necròpolis romano-cristiana a últims de l'any 1931 l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, a la part baixa, fou descoberta una paret d'una vintena de metres de llargària feta de pedres mal tallades i ajuntades amb fang, enderrocada en molts llocs (fig. 26). Aquesta paret devia tancar un poblat de cabanes situades en aquell petit planell, última estribació de les serres que tanquen el pla de Barcelona.

En aquella època la mar no podia ésser molt llunyana d'aquell indret, o almenys el lloc devia ésser ple de maresmes riques sempre de maresc, situació predilecta dels habitants de les darreries de l'edat de la pedra i del metall.

Junt a la paret i en la part interior les excavacions posaren al descobert tres fons de cabana de formes molt regulars, cavades en el sòl (fig. 27). El terror està format per unes margues blanquinoses resultant de la descomposició de les llicorelles del siluric, fàcil d'excavar amb eines poc perfectes.

(1) SEGIMOND CUNILL. Notícia publicada a la Gasetta de Vich (13 i 20 setembre 1928) i reproduïda a la Revista de Catalunya setembre-octubre 1928, pàgs. 349-51.

(2) J. COLOMINES ROCA i J. GUDIOL RICART. *Sepulcres megalítics de l'Ausetània*. Quaderns d'Estudi, vol. XV, n.º 57.

(3) COLOMINES-GUDIOL, p. 20.

Fig. 26. — Poblat de can Casanoves (Barcelona) : Paret de tanca

Fig. 27. — Poblat de can Casanoves (Barcelona) : Fons de cabanes

Fig. 28. — Fons de cabana de can Casanoves, Barcelona : Vas incís

Fig. 29. — Fons de cabana de can Casanoves, Barcelona : Fragments d'un vas amb relleus i d'un vas lliç

Són circulars i medeixen 1,80 m. de diàmetre, tenint sols de fondària uns 25 cm. enfondits amb el sol objecte de fer més ferma la cabana i deixar el sòl completament pla; uns forats en els extrems donaven testimoni del lloc on eren plantats els troncs que sostenien les cobertes.

Troballes: Sols en una d'elles s'hi recollí material arqueològic, i aquest encara poc abundant.

El fons de la cabana era tot ocupat per una argila rogenca i molt endurida pel foc, barrejada amb troncs carbonitzats i restes de cuina, ossos i petxines; d'entremig sortiren fragments de terrissa grollera feta a mà de tres vasos diferents.

És interessant un petit vas que s'ha pogut reconstruir, de forma cilíndrica, decorat amb incisions fetes amb punxó (fig. 28), també un fragment de vas rogenç amb ornamentació de cordons en relleu i trencats per una incisió feta amb punxó, que degué medir uns 60 cm. d'alcària (fig. 29), i finalment fragments d'un altre vas lliç amb anses de pessic que no s'ha pogut reconstruir. Es guarden al Museu Arqueològic de Barcelona.

Aquesta estació, junt amb una altra també excavada per l'INSTITUT al Ripollès, són els primers restes de poblats a l'aire lliure, o fons de cabana, segurs que han estat descobertes a Catalunya del període eneolític. — JOSEP COLOMINES ROCA.

Cova de la Fou. Bor (Cerdanya)

Situació: Bor és un poblet agregat a l'Ajuntament de Bellver a 4 Km. a l'esquerra del riu Segre.

Un quart més amunt del poble les últimes estribacions de la serra del Cadí formen un acantilat calís molt aspre, ple de forats i baumes; al peu mateix brolla una deu d'aigua molt important coneguda amb el nom de la Fou de Bor. Damunt mateix, a 40 m., s'obre la boca de la gran cova anomenada per l'encontrada La Tuta de la Fou.

Descripció: Aquesta cova (figs. 20-24) és molt coneguda pels geòlegs no tan sols del país, sinó també estrangers, la seva gran fondària (passa de 1000 m.) i la fama de què en el seu interior hi ha un corrent d'aigua important ha cridat l'atenció de molts espeleòlegs, entre ells Mr. E. A. Martel el qual transportà fins al peu de la cova una barca per fer-ne una total exploració, que no es pogué portar a terme per l'estretor de la cova en molts indrets, i també per no existir-hi el suposat riu, sinó grans tolls d'aigua en alguns llocs i segons les temporades de l'any.